

Connie was here

In Varsseveld is de toon vooral lacherig. In Bussum doet ze het kindvrouwtje. In Rotterdam heeft het publiek vijftig gulden neergeteld voor het eten van een belegd broodje in het bijzijn van de schrijfster van het Boekenweekgeschenk. Met 'De erfenis' het land door: op stap met een vermoeid orakel.

Connie Palmen en Jeroen Vullings in Anna Paulowna

Joost Niemöller

De aftap is een paginagroot interview in de zaterdag-editie van De Telegraaf waarbij, aldus interviewster Ingrid Hoogervorst, de witte wijn rijkelijk vloeide. Toch wilde Connie Palmen niet praten over haar relatie met Hans van Mierlo. In de Boekenweek doorkruist de schrijfster heel Nederland om haar lezers te ontmoeten. De PR-afdeling van haar uitgever, Prometheus, deelt bij navraag mee dat ze naar aanleiding van het Boekenweek-

geschenk *De erfenis* alleen uitgebreide interviews doet met de grootsten. De Telegraaf dus. En Libelle. Daarnaast wat brokjes televisie en radio. De nadruk ligt op een tiendaagse tournee door het land met op de meeste dagen meerdere signersessies, voorlezingen en interviews.

De recensies van *De erfenis* zijn vernietigend. Tom van Deel in Trouw: "*De erfenis* is noodzakelijkerwijs in zijn opzet blijven steken." Arjan Peters in de Volkskrant:

"Connie Palmen verbeeldt de hedendaagse verdwazing. Met quatsch en gebakken lucht kun je tegenwoordig al vedette worden." Arnold Heumakers in NRC Handelsblad: "Uit dit curieuze Boekenweekgeschenk kun je moeilijk iets anders opmaken dan dat schrijvers aan kritiek geen behoefte hebben: door hun lezers willen ze uitsluitend worden bemind."

Het CPNB verspreidt een speciale promotiefoto van Paul Huf waarop Connie

Palmen, aan een eenvoudige houten tafel gezeten, haar geopende handen toont. Voor haar liggen een dicht beschreven schriftje en een pen. De foto is onmiskenbaar symbolisch, maar om welke symboliek het gaat, is niet duidelijk: Schone handen? Niets te verbergen? Eenvoud? Mystiek?

Op de avond van het Boekenbal is Connie Palmen aanwezig in het TV-programma B & W. Lui achterover hangend

lacht ze Witteman lief toe. Als ze aangesproken wordt, komen er traag wat woorden uit. Met enorme foto's brengen de kranten de volgende dag de aanwezigheid van Connie Palmen op het Boekenbal, samen met Hans van Mierlo. Pieter Steinz schrijft in NRC Handelsblad: "En het middelpunt van het Bal was de in televisiegeeniek blauw geklede Connie Palmen, de schrijfster van het Boekenweekgeschenk (-) die er geen geheim van maakt dat ze

de aandacht van de audiovisuele media prefereert boven het 'talentloze onbenul' van de literaire kritiek."

Varsseveld, de volgende dag. Connie Palmen wordt geïnterviewd door de voor de hele Boekenweek ingehuurd Jeroen Vullings in Zalencentrum De Ploeg. De Ploeg zit bomvol dames. Connie Palmen is in een vrolijke stemming. Ze spreekt de onwennige Jeroen Vullings jolig toe, het wijnglas geheven, met een 'Jij mag ook best lachen hoor'. De rol van Vullings als interviewer is dan al uitgespeeld. De gevreesde Vrij Nederland-criticus is uit pure angst voor al die dames schuin achter Connie Palmen gaan zitten, alsof hij het liefst in haar zou willen krui-
pen. Connie Palmen legt een zeldzaam gevoel voor timing aan de dag, dat erg aan Toon Hermans doet denken. Veel rake stilten. Korte zinnetjes.

Jeroen Vullings stelt uitsluitend deemoedige vragen: "Hoe vond je moeder het om je op het Boekenbal te zien op de televisie?" "Op welk boek krijg je het minst te horen?" "Moet je op hogere leeftijd complexiteit toelaten?" "Wanneer verschijnt het 'ongeschreven boek' waar je het over hebt?" "Zou het ideale boek uit één boek kunnen bestaan?" "Wie is je ideale lezer?"

De verering van Vullings is grenzeloos. Hij spreekt over 'zinnen die je in een bronzen schild had kunnen zetten', over 'grote thema's die je voor *De erfenis* hernomen hebt'. Hij omschrijft het boekje als een 'gul en enthousiast loflied op de literatuur', enzovoort. En het werkt. Want nu kan Connie Palmen op al die bombast licht-ironisch met kleine verhaaltjes improviseren en is de lach telkens voor haar. In *De erfenis* schrijft ze over een jongeman die de ideale lezer van de beroemde schrijfster is, maar het ziet ernaar uit dat ze hier met Jeroen Vullings haar ideale criticus alvast gevonden heeft.

Jeroen Vullings wil weten hoe ze denkt over de kritiek op haar boeken. Connie Palmen, luchtig: "Arnold Heumakers zal mij niet kunnen beschadigen. Dat is een... sult!" Er volgt een klaterend applaus van de dames in de Ploeg. Dit moest er duidelijk eens uit. Dan leest ze uit *De erfenis* een brief van de moeder voor en leidt dit in met een grapje. Ze zegt dat de hoofdpersoon aan het eind van het boek doodgaat. Ze laat zien dat wat ze gaat voorlezen aan het eind staat. "Dus ze is haast dood."

In de pauze bij de koffie in een nauw gangetje, komt het commentaar los. Een Varsseveldse stelt: "Ze is een stuk losser nu ze met die Van Mierlo is. Die Ischa, dat was toch echt een heel complexe man.

Signeersessie in Anna Paulowna

Connie Palmen merkt nog op dat schrijven een huwelijk met de wereld is. Schrijven is namelijk geven. 'Ik geloof dat ik nog geen letter voor mezelf heb geschreven.'

Dat gaf veel spanning." Haar vriendin vindt ongezoeten dat het stinkt als Connie Palmen zo haar bewonderende moeder zit te citeren. De meesten vonden Connie toch leuker toen ze samen met Adriaan van Dis optrad.

Na de pauze identificeert Connie Palmen zichzelf na een opzetje van Vullings als een 'basaal kritische persoonlijkheid'. Dan komen de vragen uit de zaal. Een oudere dame staat op en signaleert bewonderend: "Dus eigenlijk bent u zelf ook een criticus." Een andere vrouw vraagt of ze misschien een van de acts wil doen die ze in haar boeken beschreven heeft. Connie Palmen zegt dat ze heel goed is in acts. Ze kan Hans Teeuwen nadoen en Charlie Chaplin en Marilyn Monroe. Maar hier dus niet. Nee, echt niet.

Bussum. De aula van het St. Vituscollege zit vol tot op de trappen en de bal-

kons. Extra stoelen zijn bijgezet. Velen moesten teleurgesteld worden. Er is een lang voorprogramma. Inez van Dullemen, Moses Isegawa, Louis Ferron, Kees van Beijnum, Manon Uphoff. Het Kamerkoor Amsterdam zingt gedichten van Jan Hanlo. Gewillig laten de Bussummers alles over zich heen komen. Want aan het eind van de avond zullen ze beloond worden: eerst Adriaan van Dis en dan Connie Palmen!

Onder het voorlezen van Louis Ferron ontstaat enig rumoer in de zaal. Een oudere heer naast me, zo te zien een leraar Latijn, mompelt woest: "Dat hoef ik in elk geval niet te kopen, die smeerpijperij!" Maar met Adriaan van Dis komt alles goed. Zijn dictie is perfect. De zaal ligt plat. Van Dis leest voor uit een dit najaar te verschijnen nieuwe roman met veel jeugdherinneringen, die zo te horen, een groot succes gaat worden.

Michaël Zeeman interviewt Connie Palmen kort. Connie Palmen vertelt dat ze in het hoofd van haar lezers wil bestaan, dat het uitvoerige signeren eigenlijk een huwelijk met de wereld is. Zeeman: "Het consumeert jou." Palmen: "Ik voel me niet geconsumeerd." Ook zegt Connie Palmen nog: "Het getal wordt vlees bij het signeren." Was haar toon in Varsseveld vooral lacherig, in Bussum doet ze het kindvrouwtje. Misschien komt dat wel doordat Hans van Mierlo nu in de zaal zit. De leraar Latijn naast me is in elk geval helemaal om. Uit de grond van zijn hart ontsnapt hem een 'Wat is het toch een leuk mens!'

Dan leest ze uit *De erfenis* een brief van de moeder voor en leidt dit in met een grapje. Ze zegt dat de hoofdpersoon aan

